

Nr 586.

Av fröken **Liljedahl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående anslag för budgetåret 1954/55 till avlöningar vid blind- och dövskolorna.

I proposition till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående vissa frågor rörande blind- och dövstumundervisningen. Det är med tillfredsställelse man konstaterar att förslaget innebär förbättringar på flera punkter beträffande såväl undervisningen som vården vid respektive skolor och institut. Dock måste jag livligt beklaga att departementschefen inte heller i år ansett sig kunna tillstyrka skolöverstyrelsens förslag om viss utökning av antalet vårdarinnetjänster samt inrättandet av biträdande husmoderstjänster dels vid Tomtebodas blindinstitut, dels vid de större dövskoleinternaten. Behovet av dessa tjänsters inrättande har framhållits redan i skolöverstyrelsens petita till 1950 års riksdag och framförts ytterligare i samband med anslagsäskanden till 1951, 1952, 1953 och 1954 års riksdagar. Överstyrelsen anförde i petita till 1950 års riksdag bl. a. följande rörande husmoderstjänster:

Husmoderns arbete är av största betydelse för trevnaden vid internatskolorna. Beträffande dövstumskolorna ha vid flera tillfällen framförts klagomål över internatens påfallande brister i fråga om elevernas personliga omvårdnad. Utan tvivel beror detta till en del på husmödrarnas alltför stora arbetsbörda. Överstyrelsen föreslår därför, att biträdande husmödrar anställas vid Tomteboda och de större dövstuminternaten i likhet med vad som redan är fallet vid vårdanstalten i Lund för blindas. I fråga om löneställningen för husmoder och biträdande husmoder synes löneplaceringen av liknande tjänster vid ungdomsvårdsskolorna närmast böra tjäna som förebild. Överstyrelsen räknar med att samma kompetenskrav som socialstyrelsen ställer på innehavare av husföreståndartjänsterna, dvs. ekonomi- eller internatföreståndarutbildning eller därmed jämförlig kompetens, också skall ställas på innehavare av husmoderstjänsterna vid blind- och dövstumskolorna.

Inrättandet av biträdande husmoderstjänster synes mig väl berättigat. De barn det här gäller komma ju till internatskolan i allmänhet redan vid 7—8 års ålder och fordra på grund av sitt lyte en alldeles särskild tillsyn och särskilt stöd och förståelse för att rätt kunna utvecklas. De ha ofta mera än andra barn blivit fixerade vid sin moder, varför omplaceringen till den nya omgivningen blir ytterst kännbar för dem. Föreståndarinnan, som skall företräda modern, kan inte i tillräcklig grad ägna sig åt varje barn i den utsträckning som barnen ha behov utav. Det är därför av stor betydelse både

för deras utveckling och för deras trygghet att det finns tillräcklig vårdpersonal. Ett ytterligare skäl för inrättandet av biträdande husmoderstjänster synes mig vara det, att då husmodern numera har reglerad arbetstid det är av behovet påkallat att kvalificerad ersättare för henne finnes.

I fråga om vårdarinnorna begär skolöverstyrelsen för budgetåret 1954/55 tre nya vårdarinnetjänster i Ce 9, varav en för Tomtebodas blindinstitut och två för dövskolorna. I petita till årets riksdag säger överstyrelsen: "Sedan överstyrelsen i petita till 1950 års riksdag föreslagit en avsevärd utökning av vårdarinnepersonalen, från 34 till 47, alltså med 13 tjänster, har riksdagen successivt beviljat medel till 11 nya vårdarinnetjänster. Därutöver ha inrättats 4 tjänster för förskolan i Boden. Liksom i tidigare framställningar vill överstyrelsen betona vikten av att tillräcklig kvalificerad personal för barnens omhändertagande under fritid finnes anställd vid skolorna. Ehuru nuvarande elevantal skulle motivera ett flertal nya tjänster vidhåller överstyrelsen sitt tidigare förslag och hemställer om två nya tjänster för budgetåret 1954/55."

Departementschefen har emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka inrättandet av dessa båda tjänster.

Med tanke på det stora handikap dessa barn ha genom sitt lyte kan man allvarligt ifrågasätta om vi år för år kunna stå till svars med att ej utbygga personalbehovet i av skolöverstyrelsen förordad utsträckning. Det stora antalet barn per vårdare motiverar väl en snabbare utökning av personalen.

Med anledning av ovan anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen vid behandling av kungl. propositionen nr 104 ville besluta att inrätta 6 biträdande husmoderstjänster, varav 1 för Tomtebodas blindinstitut och övriga för dövskoleinternaten, och 2 vårdarinnetjänster vid skolor för döva samt att uppräknat det i propositionen föreslagna beloppet till erforderlig storlek.

Stockholm den 17 mars 1954.

Edith Liljedahl.
